

STRIC PAVEL:

Z delom se učimo!

(Dalje.)

Odgovori na poizkuse v 1. štef. „Zvončka“:

- a) V kozarcu ostane strjena bela snov, ki je skrob.
- b) Skrob je bel prah, ki pod prsti škriplje in nima ne duha, ne okusa.
- c) Če damo skrob v mrzlo vodo, se voda skali, čez čas pa se sesede skrob na dnu, kar kaže, da se skrob v mrzli vodi ne raztopi.
- d) V topli vodi se skrob nakuha, postane prosojen in zdrizast. — Lista papirja, ki smo ju s tako snovjo namazali, se trdno sprimeta. Ta snov je skrobov lep ali klej.

d) Skrob se kupi tudi v prodajalnici, in sicer rižev skrob, ki ga rabijo perice za skrobljenje perila.

e) Rižev skrob se ujema s krompirjevim skrobom v vseh svojstvih, kar dokazuje, da je ista snov.

f) Fižoli, ki smo jih dali pri tem poizkusu kaliti, poženejo najprej koreninico, potem se izcimita iz njega dva lista. Trdi rožnati ovoj pri fižolu odpade.

g) Tudi krompir požene iz očes dolge cime.

h) Čebula začne razvijati liste.

1. Jodova raztopina skrob pomodri. — Tudi krompir pomodri, če kanemo nanj kapljico jodove raztopine, pravitako prerezano žitno zrno, fižol, čebula, kar dokazuje, da je v vseh teh stvareh skrob.

2. Snov, ki smo jo dobili pri tem poizkusu, ni več skrob, pač pa skrobova guma, ki se v vodi topi in daje izvrstno lepilo.

3. Skrobovo gumo jodova raztopina pordeči, kar dokazuje, da v njej ni več skroba, pač pa sladkor. Skrobova guma je tudi po okusu sladka.*)

*) Čitatelji naj si narišejo na polo papirja razpredelnico, kakor smo jo v manjšem merilu priobčili na 10. strani. V tisto razpredelnico naj potem zapišejo te odgovore v posamezne oddelke, kakor jih označujejo črke, oziroma številke! To velja tudi za bodoče zapisovanje odgovorov.

Uredništvo.

O skrobu si zapomnite sledeče: Poizkusi so nam pokazali, da se nahaja skrob v rastlinah; najdemo pa ga v vseh, ki imajo zelene liste, zakaj zrnca v teh listih ga napravljajo, da služi rastlinam v hrano. Skrob pa se nam je pokazal kot v vodi neraztopljiv, zato si ga izpreminjajo rastline v raztopljivo skrobovo gumo (dekstrin). Največ skroba pa si nabirajo rastline v semenska zrna in gomolje, od koder požene nova rastlina, ki porabi skrob za svoj prvi razvoj. Različne rastline imajo v teh svojih delih različno množino skroba: krompir 20°/_o, pšenična zrna 60°/_o, riž celo 70°/_o.

Znano je, da meljejo ta žitna zrna v moko; v tej ostaja ves skrob, in tako razvidimo, da je skrob tudi za ljudi preimeno hrano. Uživamo ga v vsaki močnati jedi in zlasti v kruhu. — Skrobov lep in skrobovo gumo pa rabi knjigovezec kot klej pri vezavi knjig.

(Dalje.)

Sinoči.

Sinoči sem poslušal melodije . . .
 Gozdi sivi
 zvezdam peli so večerno pesem.
 Murni v njivi
 cvetkam so jo peli pestrobojnim . . .
 Slavček v grmu
 pel je zemlji pesem o ljubezni . . .
 Toda meni nihče ni zapel,
 moje solze nihče ni umel . . .

Davorinov.

Darovanje.

Davi v zori smo iz čašic
 cvetke darovali
 Vesni . . . Kje ste pa vi, ptički,
 jutro to prespali?

„Ej, mi ptički, mi poskočni,
 bi zapeli radi,
 a pustili v južnih gajih
 v novi smo pomladi

bratec svoje, bratce ljube;
 sladke misli nanje
 nas zazibale so davi
 v južne morske sanje . . .

Pa zato mi nismo prišli,
 davi zamudili
 darovanje; pomlad vso se
 bomo zdaj solzili . . .“

Josip Kralj.

